

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Michalska

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Kapanowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2023 r. w Warszawie

sprawy J. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość emerytury i kapitału początkowego

na skutek odwołań J. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 29 września 2020 roku i 1 października 2020 roku

I. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że do ustalenia kapitału początkowego J. Ś. zalicza okres jej zatrudnienia w (...) S.A. w G. od 15 stycznia 1992 roku do 18 grudnia 1996 roku;

II. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

na rzecz J. Ś. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych)

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sygn. akt VII U 1562/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 29 września 2020 r., wydał decyzję znak: (...)(...), w której ustalił kapitał początkowy J. Ś. na dzień 1 stycznia 1999r. w wysokości 34.955,25 zł. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił okresy składkowe wynoszące 6 lat, 9 miesięcy i 15 dni okresów składkowych oraz okres sprawowania opieki nad dziećmi wynoszący 2 lata i 13 dni jako okres nieskładkowy. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek z faktycznego okresu ubezpieczenia, a więc z lat 1980-1989, wskaźnik wyniósł 22,76 %. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów od 1 lipca 1989 r. do 15 marca 1991 r. przebywania na urloпах bezpłatnych, od 15 stycznia 1992 r. do 18 grudnia 1996 r. ponieważ został nieprawidłowo udokumentowany. Za lata 190,1981,1983,1989 organ przyjął sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok (decyzja ZUS z 29 września 2020 r. – akta ZUS).

Jednocześnie w oparciu o tak ustalony kapitał początkowy, decyzją z dnia 1 października 2020 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalił wysokość emerytury od 21 sierpnia 2020 r. tj. od osiągnięcia wieku

emerytalnego. Emerytura została obliczona na zasadach wynikających z art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 633,60 zł (decyzja ZUS z 1 października 2020 r. – akta ZUS).

J. Ś. w dniu 10 listopada 2020 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 1 października 2020 r., znak: (...). W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczona wskazała, że organ rentowy nie uwzględnił do wysokości emerytury zarobków za okres od 15 stycznia 1992 r. do 18 grudnia 1996 r. w (...) S.A. z siedzibą w G.. Zdaniem odwołującej organ rentowy niezasadnie przyjął minimalne wynagrodzenie za okres zatrudnienia w (...) (...) Sp. z o.o. od 3 października 1983 r. do 20 maja 1991 r.. Ponadto organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia odwołującej w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od 1 lipca 1989 r. do 15 marca 1991 r. i wynagrodzenia faktycznie otrzymywanego przez odwołującą w okresie od 16 marca 1991 r. do 15 września 1991 r., które było wyższe niż wynagrodzenie minimalne obowiązujące w tym okresie. Organ rentowy nie przyjął również do okresu nieskładkowego całego okresu urlopu wychowawczego odwołującej tj. od 19 czerwca 1997 r. do 18 czerwca 2000 r. Odwołująca wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego celem obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego na dzień 31 grudnia 1998 r. z uwzględnieniem okresów pracy odwołującej, za które organ rentowy ustalił minimalne wynagrodzenie miesięczne, a w których to okresach odwołująca osiągała wyższe niż minimalne wynagrodzenie, po prawidłowym ustaleniu przez Sąd okresów składkowych odwołującej się. W oparciu o powyższe odwołująca wniosła o stosowną zmianę zaskarżonej decyzji w ten sposób, że za okresy od 3 października 1983 r. do 20 maja 1991 r. oraz od 16 marca 1991 r. do 15 września 1991 r. przyjęcie faktycznie otrzymywanego wynagrodzenia, nie zaś wynagrodzenie minimalne, za okres od 16 marca 1991 r. do 15 września 1991 r. przyjęcie okresu składkowego z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., przyjęcie okresu składkowego z wynagrodzeniem wyższym niż minimalne od 15 stycznia 1991 r. do 30 listopada 1997 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w G., przyjęcie okresu nieskładkowego od 19 czerwca 1997 r. do 18 czerwca 2000 r. z tytułu przebywania przez odwołującą na urlopie wychowawczym (odwołanie, k. 3-7 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. i zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że na podstawie dokumentów załączonych do wniosku o emeryturę uznał, że w okresie od 6 października 1980 r. do 31 grudnia 1998 r. odwołująca udowodniła 6 lat, 9 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i 2 lata i 13 dni okresów nieskładkowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych za okres zatrudnienia ubezpieczonej od 3 października 1983 r. do 16 września 1991 r. z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego od 1 lipca 1989 r. do 15 marca 1991 r. z tytułu zatrudnienia w (...) (...) przyjął kwotę obowiązującego w tym okresie wynagrodzenia minimalnego, gdyż nie zostały przedłożone dokumenty na podstawie których można ustalić wysokość faktycznie osiąganego wynagrodzenia. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił okres zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od 16 marca 1991 r. do 16 września 1991 r., natomiast nie uwzględnił okresu od 1 lipca 1989 r. do 15 marca 1991 r., tj. okresu kiedy odwołująca przebywała na urlopie bezpłatnym. Dodatkowo organ rentowy podniósł, że zgodnie z art. 174 ust 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy tj. do dnia 31 grudnia 1998 r. okresy składkowe i nieskładkowe, wobec tego organ rentowy uwzględnił do stażu pracy ubezpieczonej okres urlopu wychowawczego od 19 grudnia 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. Do ustalenia kapitału początkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił okresu zatrudnienia odwołującej w (...) S.A. z siedzibą w G. od 15 stycznia 1992 r. do 18 grudnia 1996 r., ponieważ okres ten nie został wystarczająco udowodniony. Została przedłożona jedynie umowa o pracę z 15 stycznia 1992 r., przeszeregowanie z dnia 30 kwietnia 1992 r. oraz kolejne przeszeregowania. Wpis w legitymacji ubezpieczeniowej zawiera jedynie datę początku zatrudnienia. W przedłożonych dokumentach brak jest informacji o okresach nieskładkowych w czasie zatrudnienia (odpowiedź na odwołanie, k. 29-30 a.s.).

Pismem z dnia 9 listopada 2020 r. J. Ś. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 29 września 2020 r., znak: (...)(...) w sprawie ustalenia kapitału początkowego. W uzasadnieniu odwołująca podniosła tożsamą argumentację jak w odwołaniu od decyzji organu rentowego z dnia 1 października 2020 r., znak: (...) (odwołanie, k. 2 – 7 akt VII U 1563/20).

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ rentowy wniósł o łączne rozpoznanie ww. odwołań na podstawie art. 219 k.p.c. (odpowiedź na odwołanie, k. 28-29 akt VII U 1563/20).

Zarządzeniem z dnia 5 stycznia 2021 r. sprawa o sygn. akt VII U 1563/20 została połączona ze sprawą o sygn. akt VII U 1562/20 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz dalszego prowadzenia pod sygn. akt VII U 1562/20 na podstawie art. 219 k.p.c. (zarządzenie akta sprawy VII U 1563/20, k. 30 v.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 8 grudnia 2021 r., wydał decyzję znak: (...)(...) o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, w której przyjął łącznie 6 lat, 9 miesięcy i 13 dni okresów składkowych oraz 2 lata i 13 dni okresów nieskładkowych oraz ustalił wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 43 630,84 zł. Organ rentowy nie uwzględnił okresów od 30 stycznia 1989 r. do 31 stycznia 1989 r., od 1 lipca 1989 r. do 15 marca 1991 r. tj. okresu urlopów bezpłatnych, od 16 września 1991 r. do 16 września 1991 r. z uwagi na niewystarczające udowodnienie, od 15 stycznia 1992 r. do 18 grudnia 1996 r. z uwagi na niewystarczające udowodnienie (decyzja ZUS z 8 grudnia 2021 r. – akta ZUS).

W dniu 17 stycznia 2022 r. J. Ś. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 grudnia 2021 r., znak: (...)(...) w sprawie przeliczenia kapitału początkowego. W uzasadnieniu odwołująca wniosła o uwzględnienie jako okresu składkowego okresu zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w G. od 15 stycznia 1992 r. do 19 czerwca 1997 r. (odwołanie, k. 2 – 5 akt VII U 147/22).

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie i łączne rozpoznanie odwołań i dołączenie sprawy VII U 147/22 do postępowania pod sygn. akt VII U 1562/20 celem łącznego rozpoznania (odpowiedź na odwołanie, k. 16 akt VII U 147/22).

Zarządzeniem z dnia 18 lutego 2022 r. sprawa o sygn. akt VII U 147/22 została połączona ze sprawą o sygn. akt VII U 1562/20 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz dalszego prowadzenia pod sygn. akt VII U 1562/20 na podstawie art. 219 k.p.c. (zarządzenie akta sprawy VII U 147/22, k. 21).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 9 grudnia 2021 r., wydał decyzję znak: (...), którą dokonał przeliczenia emerytury od 1 listopada 2021 r. Wysokość emerytury brutto wyniosła 824,38 zł i została ustalona na podstawie decyzji ZUS o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z 8 grudnia 2021 r. (decyzja ZUS z 9 grudnia 2021 r. – akta ZUS).

W dniu 10 stycznia 2022 r. J. Ś. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 grudnia 2021 r., znak: (...) w sprawie przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu odwołująca wniosła o uwzględnienie jako okresu składkowego okresu zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w G. od 15 stycznia 1992 r. do 19 czerwca 1997 r. (odwołanie, k. 2 – 5 akt VII U 148/22).

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie i łączne rozpoznanie odwołań i dołączenie sprawy VII U 148/22 do postępowania pod sygn. akt VII U 1562/20 celem łącznego rozpoznania (odpowiedź na odwołanie, k. 16 akt VII U 148/22).

Zarządzeniem z dnia 18 lutego 2022 r. sprawa o sygn. akt VII U 148/22 została połączona ze sprawą o sygn. akt VII U 1562/20 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz dalszego prowadzenia pod sygn. akt VII U 1562/20 na podstawie art. 219 k.p.c. (zarządzenie akta sprawy VII U 148/22, k. 21).

Na rozprawie w dniu 29 września 2022 r. pełnomocnik odwołującej się wskazał, że popiera odwołanie tylko w zakresie dotyczącym zatrudnienia odwołującej w (...) S.A. z siedzibą w G. (protokół rozprawy z dnia 29 września 2022 r., k. 125 a.s.).

Postanowieniem z dnia 29 września 2022 r. Sąd umorzył postępowanie w sprawie w zakresie dotyczącym okresów od 3 października 1983 r. do 20 maja 1991 r., od 16 marca 1991 r. do 15 września 1991 r., od 19 czerwca 1997 r. do 18 czerwca 2000 r. (postanowienie z 29 września 2022 r., k. 128 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. Ś. w okresie od 15 stycznia 1992 r. do 18 grudnia 1996 r. była zatrudniona w (...) S.A. z siedzibą w G. w wymiarze pełnego etatu na stanowisku kierownika biura. Spółka działała w latach 1991-1999 r. Prezesem Zarządu Spółki była A. S. (obecnie S. – P.). J. Ś. podlegała służbowo T. Ś. (1), który był jednym z wspólników Spółki. Praca była przez nią wykonywana w biurze w W.. Wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę 874.000,00 zł przed denominacją (umowa o pracę z dnia 15 stycznia 1992 r., k. 20 a.r., legitymacja ubezpieczeniowa str. 46 – akta ZUS, zeznania J. Ś., k. 126 a.s., zeznania świadka T. Ś. (1), k. 147 a.s., zeznania świadka A. P., k. 159-160 a.s.).

Pismem z 30 kwietnia 1992 r. zmieniono warunki wynagrodzenia zasadniczego J. Ś. z dniem 1 maja 1992 r. na kwotę 1.000.000,00 zł przed denominacją. Pozostałe warunki zatrudnienia pozostały bez zmian (zmiana uposażenia z 30 kwietnia 1992 r., k. 21 a.r.).

Pismem z 31 grudnia 1992 r. zmieniono warunki wynagrodzenia zasadniczego J. Ś. z dniem 1 stycznia 1993 r. na kwotę 1.500.000,00 zł przed denominacją. Pozostałe warunki zatrudnienia pozostały bez zmian (zmiana uposażenia z 31 grudnia 1992 r., k. 22 a.r.).

Pismem z 30 czerwca 1993 r. zmieniono warunki wynagrodzenia zasadniczego J. Ś. z dniem 1 lipca 1993 r. na kwotę 1.650.000,00 zł przed denominacją. Pozostałe warunki zatrudnienia pozostały bez zmian (zmiana uposażenia z 30 czerwca 1993 r., k. 22 a.r.).

Pismem z 30 września 1993 r. zmieniono warunki wynagrodzenia zasadniczego J. Ś. z dniem 1 października 1993 r. na kwotę 1.750.000,00 zł przed denominacją. Pozostałe warunki zatrudnienia pozostały bez zmian (zmiana uposażenia z 30 września 1993 r., k. 22 a.r.).

Pismem z 31 grudnia 1993 r. zmieniono warunki wynagrodzenia zasadniczego J. Ś. z dniem 1 stycznia 1994 r. na kwotę 1.950.000,00 zł przed denominacją. Pozostałe warunki zatrudnienia pozostały bez zmian (zmiana uposażenia z 31 grudnia 1993 r., k. 22 a.r.).

Pismem z 31 marca 1994 r. zmieniono warunki wynagrodzenia zasadniczego J. Ś. z dniem 1 kwietnia 1994 r. na kwotę 2.050.000,00 zł przed denominacją. Pozostałe warunki zatrudnienia pozostały bez zmian (zmiana uposażenia z 31 marca 1994 r., k. 22 a.r.).

W dniu 19 grudnia 1996 r. J. Ś. urodziła dwóch synów T. Ś. (2) i K. Ś. (bezsporne a nadto: odpisy skrócone aktów urodzenia z 15 września 2020 r., k. 25-26 a.r.).

J. Ś. pracowała w (...) S.A. z siedzibą w G. do momentu urodzenia dzieci, po narodzinach nie wróciła do pracy w Spółce, od dnia 19 grudnia 1996 r. do 18 czerwca 1997 r. przebywała na urlopie macierzyńskim, a od dnia 19 czerwca 1997 r. do 18 czerwca 2000 r. przebywała na urlopie wychowawczym (pismo z 12 czerwca 1997 r. dotyczące udzielenia urlopu wychowawczego, k. 23 a.r., zeznania J. Ś., k. 126 a.s.).

Zarówno odwołująca jak i Sąd w toku postępowania zwrócili się z wnioskami o uzyskanie dokumentacji placówkowej ubezpieczonej z okresu zatrudnienia w (...) S.A., jednakże nie otrzymali jej, pomimo wyczerpania możliwości do tego (pismo odwołującej z załącznikami k. 44-50 a.s., pismo Sądu Rejonowego w G. z 5 marca 2021 r., k. 59 a.s., pismo Urzędu Gminy i Miasta w G. z 9 marca 2021 r., k 61 a.s., pismo Prezesa Sądu Rejonowego w Grójcu z 19 kwietnia 2021 r., k. 63 a.s.).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie wymienionych dokumentów zgromadzonych w toku postępowania przed organem rentowym oraz postępowania sądowego, a także zeznań ubezpieczonej i świadków T. Ś.

(1) i A. P., które dotyczą zatrudnienia J. Ś. w spornym okresie w (...) S.A. w latach 1992-1996. Zeznania J. Ś. i świadków T. Ś. (1) i A. P. były spójne i zgodne z przedstawionymi przez odwołującą dokumentami dotyczącymi zatrudnienia w (...) S.A. Zeznania te i dokumenty potwierdzają zatrudnienie ubezpieczonej w spornym okresie i wysokość jej wynagrodzenia. W zakresie dotyczącym braku świadectwa pracy dotyczącego spornego okresu zatrudnienia, biorąc pod uwagę, że pozostałe dane zawarte w umowie o pracę, przeszeregowaniach i legitymacji ubezpieczeniowej były prawidłowe i spójne z zeznaniami ubezpieczonej oraz świadków oraz nie istnieją dowody negujące zawarte w nich treści, to należało uwzględnić te dokumenty w całości. Jeżeli chodzi o brak wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej daty zakończenia stosunku pracy, należało przyjąć zgodnie z twierdzeniami ubezpieczonej oraz świadków, że stosunek pracy trwał do momentu urodzenia przez ubezpieczoną dzieci, ponieważ po urlopie wychowawczym ubezpieczona nie wróciła do pracy, a zgodnie z twierdzeniami świadków Spółka istniała do 1999 r., a zatem należało przyjąć, że zatrudnienie ubezpieczonej trwało do 18 grudnia 1996 r.

Sąd zatem, mając na uwadze powyższe nie znalazł podstaw do kwestionowania tych dokumentów ani zeznań ubezpieczonej czy świadków. Z uwagi na to, że są spójne, zostały ocenione jako wiarygodne.

Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2023 r. Sąd pominął wnioski dowodowe strony odwołującej się o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na podstawie art. 235² § 1 pkt 2,3,5 k.p.c., ponieważ dowód ten zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania, a także był to dowód nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy i nieprzydatny, ponieważ organ rentowy może we własnym zakresie uwzględnić zarówno okres zatrudnienia jak również wysokość wynagrodzenia odwołującej na podstawie posiadanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji dotyczącej przeszeregowań i stawek wynagrodzenia zasadniczego. Przedstawione przez odwołującą umowa o pracę i inne dokumenty wykazujące okres i wymiar czasu pracy, stawki wynagrodzenia zasadniczego, były wystarczające do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Spór w przedmiotowej sprawie dotyczył możliwości uwzględnienia przy ustaleniu wartości kapitału początkowego zatrudnienia oraz wynagrodzeń J. Ś. z lat 1992 – 1996, osiągniętych podczas zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w G.. Zdaniem organu rentowego przyczyną pominięcia ww. okresu zatrudnienia, a tym samym wynagrodzeń był brak świadectwa pracy, a tym samym niewystarczające udokumentowanie tego okresu zatrudnienia.

Zasady obliczania wysokości przysługującej ubezpieczonej emerytury określają przepisy art. 25-26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022r. poz. 504 – dalej jako ustawa emerytalna). W myśl art. 26 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 ustawy. Z kolei z art. 25 ust. 1 ustawy wynika, że podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Dokonując analizy wskazanego zagadnienia, Sąd miał na względzie, że kapitał początkowy, zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2022r., poz. 504, dalej: ustawa emerytalna), ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ww. ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 ustawy, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art. 173 ust. 3). Z kolei art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przewiduje, że kapitał początkowy

ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r. (art. 174 ust. 3). Zgodnie z art. 15 ust. 1 i 6 ustawy emerytalnej, podstawę wymiaru emerytury (także kapitału początkowego) stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego:

1. w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę, albo
2. w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy emerytalnej, do podstawy wymiaru emerytury lub renty, o której mowa w ust. 1 i 2, dolicza się kwoty przysługujących ubezpieczonemu w danym roku kalendarzowym wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy oraz kwoty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, świadczenia wyrównawczego lub dodatku wyrównawczego, a także wartość rekompensaty pieniężnej ustaloną zgodnie z pkt 3 załącznika do ustawy z dnia 6 marca 1997r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent. Do podstawy wymiaru wlicza się również kwoty zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków szkoleniowych lub stypendiów wypłaconych z Funduszu Pracy za okres udokumentowanej niezdolności do pracy, z zastrzeżeniem ust. 3a.

W myśl art. 15 ust. 4 ustawy emerytalnej, w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy (art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej).

W myśl art. 175 ust. 1 zd. 2 ustawy emerytalnej, postępowanie w sprawie ustalenia kapitału początkowego przebiega według zasad dotyczących ustalania prawa do świadczeń przewidzianych w ustawie (w szczególności chodzi tu o

katalog środków dowodowych, jakie służą ubezpieczonemu w postępowaniu przed organem rentowym do wykazania zarówno stażu, jak i wysokości przychodów).

Zasady określające sposób postępowania przed organem rentowym oraz dowody wymagane w tym postępowaniu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz. 1412). Zgodnie z § 21 rozporządzenia, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Wymaga przy tym zaznaczenia, że w postępowaniu sądowym w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe sąd nie jest związany takimi ograniczeniami w dowodzeniu, jakie odnoszą się do organu rentowego w postępowaniu administracyjnym. Według art. 473 § 1 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron. Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 k.p.c., sprawia, że każdy istotny fakt, może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2007r., I UK 111/07). Pogląd wyrażony w cytowanym wyżej orzecznictwie jest uzasadniony tym, że z uwagi na upływ lat ubezpieczeni wnioskujący o przyznanie im prawa do świadczenia emerytalnego lub jego przeliczenie mogą napotkać pewne trudności w należyтым udokumentowaniu nie tylko przebiegu zatrudnienia czy też faktu otrzymywania konkretnych składników wynagrodzeń bądź ich wysokości, lecz również samej okoliczności zatrudnienia w danym zakładzie pracy. Praktyka orzecznicza zna zresztą wiele przypadków, w których dostęp ubezpieczonych do pełnych akt osobowych jest problematyczny. Przyczyną tego stanu rzeczy najczęściej jest likwidacja zakładu pracy, w którym ubezpieczony przed laty pracował, zagubienie dokumentacji w związku z krótkim termin jej obowiązkowej archiwizacji czy przejęciem zakładu pracy przez inny podmiot, lecz również niestaranne prowadzenie dokumentacji kadrowo-płacowej przez byłego pracodawcę. Ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu okresów składkowych czy też wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny jednak obciążać wyłącznie ubezpieczonych, przy czym nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić w całości na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Oznacza to, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawdaniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, z tym że zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1998r., II UKN 440/97 i z 4 lipca 2007r., I UK 36/07, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30 października 2013r., III AUa 269/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 15 marca 2006r., III AUa 1096/05).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał stanowisko odwołującej za zasadne, nie znajdując podstaw do podzielenia argumentów organu rentowego. W ocenie Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe potwierdza, iż przedłożona przez odwołującą dokumentacja zawiera dostatecznie jasne informacje pozwalające na ustalenie nie tylko okresu zatrudnienia ale także wysokości dochodu, jaki uzyskiwała w spornym okresie. W ocenie Sądu Okręgowego treść przedłożonych przez odwołującą pism dotyczących zmiany uposażenia wystawionych przez (...) S.A. z siedzibą w G., podpisywanych przez Prezesa Zarządu A. S. nie budzi zastrzeżeń – przedmiotowe dokumenty zawierają bowiem dokładne pieczęcie zakładu pracy, podpisy osoby wystawiającej a nadto, określenie danych osobowych ubezpieczonej i zajmowanego stanowiska. Również dokument w postaci umowy o pracę nie budzi zastrzeżeń, bowiem jest opatrzony pieczęcią zakładu pracy, a także jest podpisywany przez Prezesa Zarządu A. S.. Pisma dotyczące zmiany uposażenia przedstawione przez odwołującą nie zawierają skreśleń, poprawień czy też innych elementów, które mogłyby budzić wątpliwości co do ich wiarygodności. Tym samym pominięcie tych dokumentów przez organ rentowy należało uznać za zbyt daleko idące. Data rozpoczęcia pracy jest również zgodna z wpisem w legitymacji ubezpieczeniowej. Z uwagi na urodzenie dwójki dzieci przez ubezpieczoną w dniu 19 grudnia 1996 r., przebywanie na urlopie macierzyńskim a następnie na urlopie wychowawczym oraz likwidację Spółki w 1999 r., należało przyjąć datę końcową zatrudnienia jako dzień 18 grudnia 1996 r. Ponadto zarówno data rozpoczęcia pracy i jej zakończenia została potwierdzona przez świadków T. Ś. (1) i A. P..

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy zważył, że w toku postępowania J. Ś. wykazała zasadność swojego stanowiska, a w konsekwencji okres zatrudnienia i dochód, jaki osiągnęła z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w G. w okresie od 15 stycznia 1992 r. do 18 grudnia 1996 r. powinien zostać uwzględniony przy ustalaniu jej kapitału początkowego, a następnie wysokości emerytury.

Mając na względzie powołane okoliczności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w ten sposób, że do ustalenia kapitału początkowego i wysokości emerytury J. Ś. przyjął okres zatrudnienia w (...) S.A. z siedzibą w G. w okresie od 15 stycznia 1992 r. do 18 grudnia 1996 r. o czym orzekł w pkt I wyroku.

Sąd miał na uwadze, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 8 grudnia 2021 r., wydał decyzję znak: (...) (...) ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego na 43 630,84 zł na dzień 1 stycznia 1999 roku. W przedmiotowych decyzjach ZUS uwzględnił część roszczenia odwołującej, bowiem uwzględnił wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia J. Ś. w (...) za okres od 1983 r. do 1991 r. oraz w (...) za 1991 r. Natomiast decyzją z dnia 9 grudnia 2021 r., znak: (...), organ rentowy dokonał przeliczenia emerytury od 1 listopada 2021 r. Wysokość emerytury brutto wyniosła 824,38 zł.

Zgodnie z art. 477¹³ § 1 k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd – przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy.

W orzecznictwie wskazuje się, że powyższy przepis ma jednoznaczne brzmienie, z którego nie da się wyprowadzić wniosku, że chodzi w nim wyłącznie o zmianę przez organ rentowy zaskarżonej decyzji w drodze wydania decyzji zmieniającej. Zmiana ta może nastąpić przez wydanie – stosownie do okoliczności danej sprawy – każdej decyzji, byleby tylko jej skutkiem było uwzględnienie w całości lub w części żądania strony objętego przedmiotem zaskarżonej decyzji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2012r., II UK 225/11). Wskazana w art. 477⁽¹³⁾ k.p.c. "zmiana zaskarżonej decyzji" nie musi polegać na wydaniu nowej decyzji zmieniającej zaskarżoną, ale na wydaniu takiej decyzji, której skutkiem jest uwzględnienie w całości lub w części żądania strony objętego przedmiotem zaskarżonej decyzji. Nie będzie to więc jedynie wprost decyzja zmieniająca, lecz również decyzja anulująca decyzję wcześniejszą, byleby wynikało z niej, że rozstrzyga o przedmiocie tej wcześniejszej decyzji i to zgodnie z żądaniem odwołania (por. orzeczenia: Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27 lutego 2013r., III AUa 910/12, z dnia 24 czerwca 2015r., III AUa 246/15 oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 września 2013r., III AUa 1432/12).

Powyżej opisana sytuacja miała miejsce w przypadku wydania decyzji z dnia 8 grudnia 2021 r., znak: (...) (...), którą Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalił ponownie wysokość kapitału początkowego oraz z dnia 9 grudnia 2021 r., znak: (...), którą Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przeliczył wysokość emerytury, uwzględniając sporne wynagrodzenia osiągnięte przez ubezpieczoną w ww. okresach, a tym samym uwzględnił część żądania odwołującej, dlatego też w tym zakresie należało umorzyć postępowanie, o czym Sąd orzekł na podstawie art. 477⁽¹³⁾ § 1 k.p.c. w pkt II wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokatów (Dz. U. z 2015r. poz. 1800), zasądając od przegrywającego spór organu rentowego na rzecz J. Ś. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.